

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye

Den 15. 01 2025

Tilbagebetaling af skyggelevtilskud

Kære Mattias Tesfaye

Fredag den 20. december 2024 modtager seksten erhvervsskoler et brev fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) med besked om, at de skal betale store dele af deres skyggelevtilskud for 2024 tilbage (kopi af brev til TEC som eksempel er vedlagt som bilag 1).

Brevene kommer efter, at skolerne og Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier (DEG) har rykket for en afklaring i flere måneder, ligesom nogle skoler allerede i 2023 har spurgt til udbetalingsgrundlaget.

Der er tale om tilbagebetaling af tilskud fra 1 mio.kr. op til 7 mio.kr. for hver af de berørte skoler. Af brevet til skolerne den 20. december fremgår det, at deres skyggelevtilskud reduceres, fordi det samlede udbetalte skyggelevtilskud skal stemme overens med den afsatte bevilling på finansloven for 2024. Det fremgår også af brevet, at hver institution modtager et tilskud svarende til institutionens andel af skyggelevaktiviteten i 2024.

Det konkrete grundlag for beregningen af tilskudsreduktionen er ugennemskueligt, og det er ikke delt med skolerne eller DEG i forbindelse med udsendelse af brevene.

Det er stærkt kritisabelt, at STUK på så sent et tidspunkt på året - og i øvrigt uden skyggen af undskyldning for den langsommelige sagsbehandling - trækker tilskud tilbage. Det giver ikke bestyrelserne og skolens ledelser en reel mulighed for god økonomistyring og mulighed for at tilpasse skolens aktivitet og omkostningerne til denne betydelige tilskudsreduktion. Det gælder naturligvis både i forhold til regnskabet for 2024 men også de nyligt vedtagne budgetter for 2025, som nu skal genåbnes.

Skyggelevtilskud gives til uddannelser med et meget lavt elevgrundlag og er på den måde en forudsætning for, at de mindste erhvervsuddannelser fortsat udbydes af én erhvervsskole.

Ministeriet har ikke fx i forbindelse med offentliggørelsen af finanslovene eller ved genberegningen af skyggelevtilskud for 2023-2025 orienteret om, at skyggelevtilskuddet til de mindste uddannelser er nedprioriteret og bliver udløst på et andet grundlag, end det har været praksis siden tilskuddets etablering for årtier siden. Ændringerne fremgår heller ikke af finanslovens anmærkningstekst.

Konsekvensen er imidlertid, at flere bestyrelser nu må vurdere, om de må lukke uddannelserne eller opretholde dem på bekostning af skolens øvrige uddannelser (sagen er kort beskrevet i vedlagte bilag 2).

Vi skal anmode ministeren om at genoverveje tilbagetrækningen af tilskuddene og en dialog om fremtidsperspektiver for skyggelevtilskuddet til opretholdelse af udbuddet af de mindste erhvervsuddannelser.

Venlig hilsen

På vegne af de berørte skoler
Jesper Nielsen
Direktør
Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

CC: Børne- og Undervisningsudvalget

Bilag 2: Sagen kort beskrevet

Grundlaget for skyggelevtilskuddet

Skyggelevtilskud er opført og hjemlet i finanslovens § 20.38.02. Grundtilskud mv. til institutioner for erhvervsrettet uddannelser.

Af finanslovens anmærkningstekst fremgår, at skyggelevtilskud ydes til uddannelser med lille elevtilgang, ud fra et mindste antal elever pr. år, og forskellen mellem det faktiske reelle antal elever og det fastsatte mindste antal elever. Denne forskel benævnes skyggeelever, og skyggelevtilskud til disse elever ydes med både undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameter til de pågældende uddannelser. Det er ministeren, som afgør, hvilke uddannelser der kan udløse skyggelevtilskud.

Det har været praksis, at skyggelevtilskuddet fastsættes for en treårig periode, senest for 2023-2025. Det vil sige, at tilskuddet næste gang skal genberegnes i 2025 gældende for 2026 og frem.

Det har også været almindelig praksis, at mindste antal elever pr. uddannelser blev fastlagt ved godkendelse til skyggelevtilskuddet, så antal skyggeelever ud fra det reelle antal elever hhv. mindste antal elever kunne fastlægges i overensstemmelse med anmærkningsteksten. Til eksempel betyder det, at TEC, som får skyggelevtilskud til ortopædistuddannelsen, i alle år har fået cirka 1,7 mio.kr., fordi den reelle aktivitet på denne uddannelse kun er på cirka 5 årselev.

I STUK's breve om tilbagetrækning af tilskud fremgår det dels, at tilskuddet skal justeres for at overholde den afsatte bevilling og dels, at tilskuddet nu beregnes ud fra uddannelsernes relative andel af det samlede antal skyggeelever. Det betyder, at skyggelevtilskuddet til de enkelte uddannelser ikke længere fastsættes ud fra et mindste antal elever pr. uddannelser og takster hertil jf. anmærkningsteksten, men i stedet er gjort afhængige af den afsatte bevilling, og hvor mange uddannelser og skyggeelever, der samlet set er. Som det fremgår af brevet til TEC, får de derfor reduceret tilskuddet med 1 mio.kr. uagtet, at der i forhold til tidligere år ingen ændringer er i elevtallet på uddannelsen.

Sagsforløbet

Efter udbetalingen af skyggelevtilskud for 1. og 2. kvartal 2024 har STUK sat udbetaling af forskud for tilskud til skyggeelever for 3. og 4. kvartal i bero for alle skyggelevberettigede uddannelser.

Ophøret af udbetalingen skete uden yderligere kommunikation til skolerne om årsagen hertil. Derfor har skolerne og DEG flere gange rykket ministeriet for en afklaring af, hvorfor udbetalingen af tilskuddet ophørte, og hvilke konsekvenser det vil have for skolernes samlede tilskud for 2024.

Nu er der brugt mere end et halvt på at udrede og rette op på den fejl, der ifølge ministeriet/STUK skulle være begået. Og skolerne får beskeden om de tilskudsmæssige konsekvenser tre dage før jul.

I forlængelse heraf kan det desuden oplyses, at flere skoler har spurgt ind til den stigning, de allerede fik i deres skyggelev i 2023, hvor STUK i mailudvekslingen herom har svaret, at det var korrekte tal og tilskud, de modtog, og at tal og tilskud var gældende for 2023-2025. Skolerne har derfor været i god tro og lagt budgetter herefter, når de fik de samme tilskud udbetalt for 1. og 2. kvartal 2024, som de fik i 2023.

Det ville være ønskværdigt, hvis ministeriet giver en reel beskrivelse af, hvordan tilskuddet nu beregnes, når der nu tilsyneladende styres efter den afsatte ramme fremfor anmærkningstekstens formuleringer om minimums elevtal pr. uddannelse etc.